

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4To/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220011021
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Homzová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7220011021.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Homzovej a sudcov JUDr. Františka Ševčoviča a JUDr. Mareka Dudíka, v trestnej veci proti obžalovanej M. P., pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. e/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b/ Tr. zák. a iné, na verejnom zasadnutí konanom dňa 6. apríla 2022, o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 17.12.2021, sp. zn. 5T/57/2020 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa § 285 písm. b/ Tr. por. oslobodil obžalovanú M. P., G.. XX.XX.XXXX Z. O., E. K. C., B. X, spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 2Pv 495/19/8803 zo dňa 12.08.2020 pre skutky právne kvalifikované v bode 1/ ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. e/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. a s poukazom na § 139 písm. f/ Tr. zák. a v bode 2/ ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. c/ Tr.zák., ktoré mala spáchať tak, že 1/ v Košiciach na ulici B. Č.. X Z. byte Č.. XX na XX. poschodí od roku 2018 až do jej zadržania príslušníkmi PZ dňa 11.10.2019, najmä však v mesiacoch september 2019 a október 2019 opakovane spôsobovala psychické a fyzické utrpenie poškodenej svojej matke E. C., G.. XX.XX.XXXX, a to najmä večer, v noci a v skorých ranných hodinách a to tým, že ju bila, ťahala za vlasy, triasla hlavou, hádzala do nej predmety a potom ju nútila ich upratovať, ničila jej veci, odopierala jej oddych a spánok tým, že večer a v nočných hodinách zapalovala svetlo, púšťala nahlas televízor a rádio, robila hluk a krik, dávala poškodenej rôzne úlohy, ktoré musela splniť do troch sekúnd a následne sa jej vyhrážala, že ak to nespraví uvidí čo bude, čo s ňou spraví, čo u nej vyvolávalo strach, obmedzovala ju v užívaní všetkých miestností v byte a to hlavne kuchyne a v nočných hodinách aj WC, kedy nútila poškodenú močiť do vedra a odmontovaním hadice jej znemožňovala sprchovať sa, hádzala na ňu mokré šatstvo po vypratí a počas chladných nocí otvárala balkónové dvere a vyhrážala sa jej, že ju nechá spať na balkóne, zamykala poškodenú v byte a znemožňovala jej odísť z domu a v nočných hodinách prikladala k dverám bytu predmety, aby zabránila poškodenej aby odišla z bytu a vyhľadala pomoc, brala jej peniaze a kládla jej otázky, kedy už konečne zomrie, pričom sa jej vyhrážala a vulgárne jej nadávala, čím svojim správaním spôsobovala poškodenej ťažké príkorie, a 2/ v Košiciach na ulici B. Č.. X v byte č. XX na XX. poschodí dňa 10.10.2019 v poobedňajších a nočných hodinách a dňa 11.10.2019 opakovane nútila poškodenú svoju matku E. C., G.. XX.XX.XXXX, násilím a to vyhrázaním, kričaním, vulgárnym nadávaním, ťahaním za vlasy, dusením prikrývkou a pchaním vecí do úst poškodenej, aby šla stiahnuť trestné oznámenie na políciu, ktoré poškodená podala na Obvodnom oddelení PZ Košice - Juh, čím poškodená zároveň utrpela pomliaždenie dolnej pery úst s opuchom pery a odreninami a malou krvnou podliatinou do 0,7 cm na vnútornej strane ľavého ústneho kútika s obvyklou dobou liečenia a práceneschopnosti v trvaní do 5 dní, nakoľko skutky nie sú trestným činom.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní podal odvolanie čo do výroku o vine okresný prokurátor. V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že konštatovaný právny záver súdu považuje za nesprávny, prameniacy z nedôsledného posúdenia všetkých dôkazov a skutkového stavu veci.

V rozpore s názorom súdu zastáva stanovisko, že dôkazy, vykonané v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom, tvoria logickú, ničím nerušenú sústavu vzájomne sa dopĺňujúcich dôkazov, ktoré vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazujú všetky okolnosti žalovaných skutkov, ale usvedčujú z jeho spáchania obžalovanú M. P.C. a zároveň vylučujú možnosť akéhokoľvek iného skutkového a právneho záveru.

Obžalovaná M. P. v prípravnom konaní poprela spáchanie žalovanej trestnej činnosti v celom rozsahu a v konaní pred súdom vyhlásila, že je nevinná a využila svoje právo k veci nevypovedať.

Obžalovaná je zo žalovanej trestnej činnosti jednoznačne usvedčovaná výpoveďami poškodenej E. C., ktorá podrobne popísala skutočnosti, ktoré sa diali počas jej vzájomného spoluzitia s obžalovanou, najmä že jej v noci zapínala televízor, lampy, aby nemohla spať, v byte jej odmontovala hadicu od sprchy, aby sa nemohla sprchovať, taktiež jej odopierala toaletné potreby zákazom vstupu na toaletu a k posteli jej dala vedro, kde má močiť, viackrát ju zbila až tak, že mala modriny, ťahala ju za vlasy, zakazovala sa jej pohybovať po byte, brala jej peniaze, vyhrážala sa jej, že ju zatvorí na balkón a vo vzťahu ku skutku zo dňa 10.10.2019 a dňa 11.10.2019 vypovedala, že obžalovaná potom ako prišla domov ju napadla, dala jej do úst handru, zakryla ju perinou, pričom sa začala dusiť a pritom obžalovaná kričala, že má ísť na políciu stiahnuť svoju výpoveď s tým, že ak to neurobí, tak ju zabije. Poškodená tiež vo svojej výpovedi uviedla, že posledná noc bola najhoršia a už cítila, že nevládze dýchať, keď ju obžalovaná dusila, myslela si, že zomrie. Poukázal na to, že z kamerového záznamu z výsluchu poškodenej v prípravnom konaní vykonanom dňa 11.10.2019 bolo zrejmé, že poškodená bola vo veľmi zúboženom stave, unavená a vyčerpaná.

Z výsluchu znalca PhDr. Martina Čižmárika, PhD., ktorý bol prítomný pri výsluchu poškodenej vyplynulo, že poškodená prežívala z hľadiska intrapsychickej dynamiky ťažké príkorie s tým, že vie reprodukovať skutočnosti a dej tak, ako sa stal.

Zároveň zo znaleckého posudku z odboru psychológia a jeho záverov bezpochyby vyplynulo, že o tom, že poškodená zažila traumu, niet pochýb, správanie sa dcéry voči poškodenej u nej vyvolávalo stres, dlhodobo sa nachádzala v stave zvýšeného intrapsychického napätia s úzkostným prežívaním a strachom ako dominantnou emóciou, pričom z psychologického hľadiska je možno takto popísané konanie označiť termínom ťažké príkorie.

Skutočnosti uvádzané poškodenou v podstate potvrdili aj viacerí svedkovia, najmä susedia poškodenej a obžalovanej z ulice B. Č. X Z. C. Š., a to B. L., T. Q. M., T. K. Z., V. C. Q. K. K. Á. O.. Menovaní vo svojich svedeckých výpovediach potvrdili, že poškodená bola vo veľmi zúboženom stave a veľmi zoslabnutá, často sa triasla od zimy a strachu a navyš viackrát bola na uvedenej adrese polícia aj záchranka, nakoľko poškodená bola pred kolapsom, a to buď fyzickým alebo psychickým. K týmto opakovaným zásahom polície na ulici B. Č. X v Košiciach sa vyjadrili aj svedkovia M. A., T. B. B. Q. E. C., príslušníci mestskej polície Košice stanica Juh.

Z ohliadky tela poškodenej je zrejmé, že mala odreniny na pere tak, ako to popísala a počas ohliadky miesta činu v byte bolo nájdené spomínané vedro, ktoré malo slúžiť na močenie pre poškodenú, hadica od sprchy bola odmontovaná tak, ako tvrdila poškodená.

V kontexte s obhajobou obžalovanej z prípravného konania, ktorá uvádzala, že matka už mala aj v minulosti viackrát epileptické záchvaty poukázal na závery znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie neurochirurgia, v ktorých znalec konštatoval, že poškodená v súčasnosti ani v minulosti netrpela epileptickými záchvatmi, u poškodenej neboli nikdy a nikým diagnostikované, ani sa u nej nijako neprejavovali.

K mechanizmu vzniku zranenia poškodenej dňa 2.10.2019 a to pomliaždenia vlasatej časti hlavy v temenno-záhlavnej časti a podvrtnutie krčnej chrbtice znalec uviedol, že tieto poranenia mohli vzniknúť tak, ako to uvádzala poškodená vo svojej výpovedi.

Zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vypracovaného na poškodenú, okrem iného vyplýva, že znalkyňa zistila u poškodenej zvýraznené úzkostné prežívanie, precitlivosť, strach, obavy z budúcnosti, ktoré sa čiastočne zmiernili po umiestnení do chráneného prostredia. K spolunažívaniu poškodenej a obžalovanej znalkyňa uviedla, že dlhodobo sa javilo ako bezproblémové, avšak postupne aj vplyvom vonkajších faktorov začali medzi nimi vznikať problémy, ktoré v záťažových situáciách vyústili do zmeneného správania poškodenej, ako aj jej dcéry - obžalovanej, čo u poškodenej vyvolalo zvýšený stres, strach a pocity bezmocnosti, pričom dané udalosti vyústili až do podania trestného oznámenia a obavy o vlastný život. Poukázal na závery znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie vypracovaného na obžalovanú, u ktorej znalkyňa zistila akcentovanú osobnosť so sklonom v záťažových situáciách k nevyočítateľnému správaniu.

Rovnako zo záverov znaleckého posudku z odboru psychológie podaného na obžalovanú okrem iného vyplýva, aj to, že u obžalovanej je zložka agresivity zastúpená v tej miere, že z času na čas sa u nej môžu vyskytnúť nátlakovejšie formy správania, najmä v období, kedy sa nachádza v stave zvýšeného stresu a nevládania života ako takého.

Zároveň poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo 69/2013 zo dňa 16.12.2013, v zmysle ktorého už 10 mesiacov predstavuje pri tomto trestnom čine jeho páchanie po dlhší čas. Má za to, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že protiprávne konanie obžalovanej voči svojej matke trvalo po dobu 1 - 1,5 roka dozadu. Či u poškodenej bol zistený tzv. „syndróm týranej osoby“ je bezpredmetné, pretože syndróm týranej osoby nie je znak základnej skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a vrátil vec okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Krajský súd na podklade takto podaného odvolania podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil nasledovné:

Okresný súd vykonal na hlavnom pojednávaní dokazovanie výsluchom obžalovanej k osobným pomerom, výsluchom svedkov a znalcov, prečítaním zápisníc o výsluchu obžalovanej z prípravného konania, oboznámením obrazovo-zvukového záznamu z výsluchu poškodenej z prípravného konania, prečítaním znaleckých posudkov a listín.

Obžalovaná M. P. na hlavnom pojednávaní vyhlásila podľa § 257 ods. 1 Tr. por., že je nevinná zo spáchania skutkov kladených jej za vinu a využila svojho zákonného práva nevypovedať k veci. Z prečítaných zápisníc o jej výsluchoch z prípravného konania vyplynulo, že uznesenie o vznesení obvinenia považuje za blud, pretože voči svojej matke E. C., s ktorou žila v spoločnej domácnosti nepretržite od roku 2015 až do jej zadržania, sa nikdy nesprávala spôsobom kladeným jej za vinu. Pravdou je, že v roku 2018 začali vznikať prvé problémy v ich vzťahu, avšak matke nikdy fyzicky neublížila, raz ju ťahala za vlasy pretože nevládala to, že matka ju krivo obvinila na polícii. Hlavou jej však netriasla, nehádzala do nej veci, neudrela ju a žiadnym spôsobom neobmedzovala. Keď s matkou rozprávala o stiahnutí trestného oznámenia, nenútila ju k tomu, len kričala, aby jej nerobila zo života peklo a ponúkla jej, že s ňou pôjde na políciu. Dala jej päšť do úst lebo nechcela aby sa zadusila, predpokladala že dostala epileptický záchvat, bola v kŕči a prevrátila oči.

Obžalovanú zo spáchania trestnej činnosti usvedčovala svojimi výpoveďami poškodená E. C., ktorá v prípravnom konaní popísala ako sa k nej dcéra počas ich spolužitia správala, pričom jej tvrdenia boli premietnuté do skutkových viet obžaloby. Na odporúčanie psychológov nebola poškodená na hlavnom pojednávaní vypočutá, teda súd sa s jej tvrdeniami a názormi zoznámil formou prečítania zápisníc o jej výsluchoch z prípravného konania a vykonaním obrazovo-zvukových záznamov. Výsluch poškodenej bol totižto vykonaný dňa 11.10.2019 v etapách, keďže, ako to vyplýva aj z obrazovo-zvukových záznamov, poškodená bola v ten deň veľmi unavená, vyčerpaná, pričom jej stav si vyžiadal niekoľkohodinový odpočinok, aby mohla pokračovať vo výpovedi. Poškodená okrem iného uvádzala aj to, že v poslednom

roku ju dcéra týrala nielen psychicky, keď jej hovorila, že chce, aby už zomrela, ale aj fyzicky, keď ju viackrát zbila až tak, že mala modriny. V nočných hodinách dňa 10.10.2019, resp. v skorých ranných dňa 11.10.2019 jej dala do úst handru, zakryla ju perinou a začala ju dusiť, pričom kričala, že má ísť na políciu stiahnuť svoju výpoveď, inak ju zabije. To bola najhoršia noc, kedy už cítila, že nevládze dýchať a myslela si, že zomrie.

V neprospech obžalovanej čiastočne vyznela aj svedecká výpoveď M. U. U., ktorá okrem iného poskytuje sociálne poradenstvo seniorom na Oddelení sociálnych vecí, referáte opatrovateľskej služby pri Miestnom úrade Mestskej časti Košice - Juh. Dňa 14.12.2018 ju na miestnom úrade navštívili mestskí policajti B. a A. a oznámili jej, že boli privolaní k E. C.Š., ktorú má týrať jej dcéra. A. jej povedal, že keď prišli na miesto poškodená bola roztrasená a z toho, že jej dcéra (obžalovaná) ušla výťahom nadobudol pocit, že poškodenej je ubližované.

Na hlavnom pojednávaní však svedok M. A. objasnil, že do miesta trvalého bydliska poškodenej prišli na základe telefonického oznámenia pána, ktorý už zomrel (sused L.) a ktorý im povedal, že keď dcéra poškodenej odíde z domu, poškodená chodí hore dole po bytovke. Z bytu susediaceho s bytom poškodenej vyšli dvaja susedia, ktorí to potvrdili s tým, že poškodená väčšinou skončí u toho pána, ktorý privolal políciu. Na poškodenej si nevšimol žiadne známky týrania.

Zo správy Mestskej polície Košice - Stanica Juh však vyplýva, že hliadka v zložení M. A. a B. B. boli preverovať oznámenie na B. X v Košiciach dňa 09.12.2018 a nie 14.12.2018, ako vypovedala svedkyňa U.. Z výpovede svedkyne však vyplynulo, že poškodená C. ju kontaktovala v decembri 2018 so žiadosťou o umiestnenie v nejakom zariadení. Odmietla ponúknuté umiestnenie na geriatrickej na dobu 21 dní, ale svedkyňa jej začala vybavovať umiestnenie do zariadenia opatrovateľskej služby, pretože aj z rozhovoru so susedom poškodenej L. nadobudla pocit, že poškodená potrebuje pomoc. Vtedy zistila, že skoršia žiadosť o zaradenie do poradovníka pre umiestnenie do zariadenia pre seniorov bola stiahnutá. Pri osobnej návšteve jej poškodená popisovala ako ju dcéra ťahala za vlasy, búchala do hlavy, nedávala jej jesť, nadávala jej. Z príslušného fondu urobila poškodenej potravinový nákup. Bola svedkom toho, keď poškodenú priniesli na políciu v nočnej košeli a šuťiakovej bunde s poranenou perou a celkovo v zúboženom stave. Tam jej poškodená povedala, že jej dcéra tlačila do úst nejakú handru, aby ju tak donútila stiahnuť trestné oznámenie, že už nechce ísť do bytu na B. ulicu, že radšej zomrie.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní vypočul v pozícii svedkov viacerých susedov obžalovanej a poškodenej. Bezprostrednými susedmi boli Ing. K. Z. s manželom Ing. M. Z., ktorí vypovedali o tom, že z bytu obžalovanej často počuli spev, obžalovaná sa pripravovala na Superstar. Ing. Z. počul ako obžalovaná kričala na svoju matku, že jej niekde niečo odložila a ona to nemohla nájsť, použila aj vulgarizmy. Raz Ing. Z. počula obžalovanú kričať „ja ťa zadusím, zabijem“. Poškodená sa jej posťažovala, že dcéra ju týra, nedá jej jesť, nenechá ju spať, že ju zamkyna v byte aby nechodila do jedálne pre dôchodcov a že stiahla trestné oznámenie podané na dcéru, lebo sa jej vyhrážala. Poškodená sa nikdy neobrátila na týchto najbližších susedov so žiadosťou o pomoc, o privolanie polície kvôli správaniu obžalovanej aj napriek tomu, že ako z výpovede svedkyne vyplynulo, bola o takomto postupe poučená príslušníkmi polície.

Aj svedkyňa Bc. K. O., bývajúca pod bytom obžalovanej, počula ako od konca augusta 2019 asi do polovice októbra 2020 obžalovaná nahlas spievala, ale aj vykrikovala rôzne nadávky a vulgarizmy a vyhadzovala veci z balkóna. Raz kričala „nalej mi, bývaš v mojom byte“, z čoho usúdila, že kričala na poškodenú a že požívala alkohol, čo sa jej však neskôr nepotvrdilo. Obžalovaná bola vulgárna aj voči nej bez toho, aby na to mala dôvod. Sporadicky sa stretávala aj s poškodenou, ktorá sa jej nikdy na nič nesťažovala a nevidela na nej stopy po fyzickom násilí.

Svedok V. C. bývajúci na 4. poschodí na B. X privolal v septembri 2019 mestskú políciu pretože z balkóna bytu obžalovanej na 13. poschodí sa vyhadzoval odpad. O zopár dní nato mu v skorých ranných hodinách zvonila poškodená s tým, že ju dcéra vyhodila z bytu. Pretože bola veľmi rozrušená zavolať políciu a odišiel do práce.

Svedkyňa Ing. Q. M. bývajúca na 13. poschodí od roku 2018, kedy sa zdržiavala v domácom prostredí, pretože bola na materskej dovolenke vnímala, že v domácnosti obžalovanej a poškodenej nie je všetko v poriadku, z bytu sa ozýval krik obžalovanej. Obžalovaná tiež spievala kedy sa jej zachcelo a pri stretnutí

jej povedala, že sa pripravuje na Superstar. Na jeseň v roku 2019 jej poškodená zazvonila pri vchodových dverách a požiadala ju, aby jej zavolala záchranku. O pár dní nato sa to zopakovalo, avšak poškodená sa nesťažovala na správanie dcéry, bolo však evidentné, že na tom bola psychicky zle. Až tretíkrát, keď jej zvonila pred siedmou ráno v pyžame, prosila ju, aby zavolala políciu, lebo dcéra ju celú noc týrala, pchala jej handry do úst a ťahala ju za vlasy. Raz si všimla na rukách poškodenej podliatiny, ale nepýtala sa na ich pôvod.

Ďalší svedkovia M. C., švagriná obžalovanej a nevesta poškodenej, Ing. L. P., bývalý manžel obžalovanej a M. P., syn obžalovanej a vnuk poškodenej však vypovedali o príkladnej starostlivosti, ktorú obžalovaná poskytovala svojej matke aj v období, keď ešte nežili v spoločnej domácnosti. Poškodená sa im nikdy na správanie obžalovanej nesťažovala a nevideli na nej známky fyzického násillia ani nič mimoriadne, čo by nasvedčovalo pre iný druh násillia. M. C. navštevovala domácnosť obžalovanej a poškodenej často aj v roku 2019. Ich vzťah vnímala ako bezproblémový, v domácnosti bolo všetko v poriadku, vždy navarené. Svedok Ing. P. vypovedal aj o tom, že v ostatnom čase vyjadrovala obžalovaná obavu o svoju matku, ktorá podľa nej viackrát odišla z domu, obžalovaná ju hľadala. Raz ho osobne kontaktovala v skorých ranných hodinách s tým, že strávila noc vonku, pretože poškodená ju vymkla. Tento svedok ako aj svedok M. P. však vypovedali o obdobiach, kedy bolo správanie obžalovanej zvláštne a zmätené, nerozumeli jej, to čo hovorila im nedávalo súvislosti. Zvykla prejavovať obavy a strach, hovorievala, že ju niekto prenasleduje, niečo jej mizne, niekto chodí do bytu. M. P. navštevoval svoju matku a starú matku sporadicky, štyri až osemkrát ročne. Poškodená sa mu posťažovala len na zdravotné problémy. Ostatné obdobie vnímal napätie u matky, ktorá sa dlhodobo nevedela zamestnať. Aj na prelome jeseň zima 2019, aj v rámci mailovej komunikácie, vyjadrovala obavy o poškodenú a popisovala mu situácie, kedy si s ňou nevedela rady, buď keď odpadla a ona ju musela oživovať, alebo keď utekala z domu, prípadne vymkla ju z bytu. Matka sa mu javila napätá na jeseň 2018 aj 2019, avšak nič nenasvedčovalo pre to, aby sa voči poškodenej správala spôsobom kladeným jej za vinu. Domácnosť vyzerala vždy slušne, bolo navarené a drobné nezhody alebo hádky medzi obžalovanou a poškodenu si vysvetľoval ako bežné v rámci spolunažívania dvoch dospelých osôb. Vyzdvihol skutočnosť, že jeho matka obetovala druhým celý život, keď pracovala ako vychovávateľka v rôznych zariadeniach, aj v hospici, milovala ľudí a bola láskyplná.

Zhrnúc vyššie uvedené svedkovia, či už susedia, rodinní príslušníci, policajt, sociálna pracovníčka neboli priamymi svedkami toho, aby obžalovaná ubližovala alebo sa neprimerane správala k poškodenej spôsobom svedčiacim pre fyzické, či psychické týranie. Niektorí potvrdili hlučné správanie obžalovanej formou spevu, kriku, používania vulgarnizmov aj voči susedom a občasnú hádky v domácnosti.

To, že obžalovaná dokázala byť hlučná a v správaní neusmerniteľná je preukázané aj výpoveďou svedkyne MUDr. C. A., ktorá je od roku 2012 obvodnou lekárkou poškodenej. Nevšimla si na poškodenej známky týrania. Až zo správy lekára, ktorý poškodenú prijímal na hospitalizáciu dňa 11.10.2019 vyčítala, že poškodená mala podliatiny v ústach a na hornej končatine a udávala, že dcéra ju ťahala za ústa a pchala jej handry do úst. Svedkyňa sa podrobne vyjadrila k diagnózam, pre ktoré sa poškodená dlhodobo lieči vo viacerých odborných ambulanciách. Poškodená absolvovala pravidelné kontroly u piatich odborných lekárov, najčastejšie u hematológa. Okrem iných ťažších liekov užívala aj Aspirín na riedenie krvi, tento môže vyvolať u seniorov modriny pre krehkosť ciev, ktoré majú osoby nad 80 rokov. Aj napriek takémuto prejavu nazývanému senilná purpura nevylučuje sa seniorovi liek, aby sa tak vyhlo vážnejšiemu možnému zdravotnému problému, napríklad infarktu. U hematológa má poškodená pravidelnú infúziu liečbu ťažkými liekmi, ktoré môžu spôsobovať nevoľnosť, avšak pre poškodenú sú nevyhnutné. Lieky užíva aj na závažné ochorenie štítnej žľazy. Trpí aj Parkinsonovou chorobou, na ktorú užíva Azilet. Aj keď ide o ľahšiu formu tejto choroby, je sprevádzaná veľkým rozsahom príznakov, ako demencia, potenie, búšenie srdca, závrátové stavy, poruchy močenia. Lieky, ktoré poškodená užíva na Parkinsonovu chorobu môžu spôsobiť kolísanie tlaku, závrativosť, tendencie k pádom zvlášť pri kombinovanej liečbe. V zdravotnej dokumentácii poškodenej sú záznamy o tendenciách na závraty, čo samo o sebe u človeka nad 65 rokov je častým javom a patria medzi geriatrické syndrómy, ktoré sú súčasťou života staršieho človeka. Svedkyňa nepredpokladá u poškodenej anoxické kŕče (neepileptické kŕče), ktoré vznikajú pri výraznom nedostatku kyslíka v mozgu. Tiež nepredpokladá epileptické záchvaty, ktoré neboli potvrdené ani po vyšetrení poškodenej nasledujúcom po tom, ako jej obžalovaná dňa 15.02.2019 telefonovala, že poškodená má vyvrátené oči a tendenciu odpadávať. Obžalovaná mala vtedy pocit, že ide o epileptický záchvat, keďže poškodená mala byť aj pomočená. Podľa svedkyne však laik nie je schopný jednoznačne rozlíšiť predkolapsový stav od stavu poruchy vedomia. Dôležitou

informáciou od svedkyne je aj informácia o tom, že poškodená mala často depresívne ladenie, ktoré sa prejavovalo už dávno pred sledovaným obdobím.

Podľa znalca MUDr. Ľuboša Tomčovčíka je mechanizmus vzniku poranenia úst poškodenej zo dňa 10.11.2019 opísaný poškodenou rovnako pravdepodobný s mechanizmom vzniku tohto poranenia tak, ako ho opísala obžalovaná. Rovnako ako svedkyňa MUDr. A. potvrdil, že pre laika je veľmi ťažko odlíšiť kolapsové stavy od epileptického záchvatu, ktorý môže mať rôzne prejavy a v nadväznosti na to konanie obžalovanej, ktorá tvrdila, že sa snažila uvoľniť dýchacie cesty poškodenej, považuje za bežnú reakciu laika v takejto situácii. Znalec zo zdravotnej dokumentácie poškodenej zistil, že kolapsové stavy neboli u nej ničím výnimočným.

Znalec PhDr. Martin Čižmárik, psychológ, nezaznamenal u poškodenej sklony k zavádzaniu alebo k prikrášľovaniu a pokiaľ v roku 2020 vypovedala v niečom rozporne alebo rozdielne, je treba brať do úvahy vek poškodenej, vplyv zhoršených kognitívnych schopností. Čo je však podstatné, u poškodenej nezistil tzv. syndróm týranej osoby. Pripustil, že správanie obžalovanej vyvolávalo u poškodenej stres, ktorý nevedela adaptívnym spôsobom korigovať. Prežívala tzv. ťažké príkorie. Znalec vyšetril aj obžalovanú, ktorej osobnosť vyhodnotil ako problematickú. Na jednej strane disponuje dostatkom vnútorných osobnostných zdrojov, keď dokázala zvládnuť ťažké životné situácie, na druhej strane, nie je schopná pracovať s návalom emócií a jej reakcie môžu byť charakteru náhodného a nestabilného. Charakterovo je obžalovaná emočne výraznejšie reagujúca. Sklony k prejavovaniu priamej a ničím nebrzdenej agresie u obžalovanej zistené neboli. Znalec spozoroval u obžalovanej náznaky hraničnej organizácie osobnosti a vysvetlil, čo je typické pre túto osobnosť. Aj keď poškodená zažila v rámci spolužitia s obžalovanou traumou s následným ťažkým príkorím, správanie obžalovanej nevykazuje znaky týrania. U obžalovanej je len nízka úroveň schopností zvládať záťaž, hromadiace sa nevypovedané emócie ventilovala nepríjemnými stretmi s matkou. V nadväznosti na uvedené znalec uviedol, že vo všeobecnosti je život so staršou osobou nie vždy jednoduchý a je nevyhnutná vysoká dávka trpezlivosti, zachovania pokoja a odsunutia vlastných záujmov.

Ani MUDr. Silvia Žofčáková, znalkyňa z odvetvia Psychiatria, nezistila u poškodenej symptómy posttraumatickej stresovej poruchy. Prítomný úzkostno-depresívny syndróm nemá sám o sebe vplyv na objektívne hodnotenie správania osôb v okolí, avšak môže mať vplyv na problémy s pamäťou, ktoré sa aj vplyvom postupujúcej Parkinsonovej choroby u poškodenej zhoršujú. Navyše, za prítomnosti úzkostno-depresívneho syndrómu osoba citlivejšie vníma krivdu a vonkajšie podnety. Úzkostno-depresívny syndróm diagnostikovaný u poškodenej v roku 2017, jeho vznik a vývin mohol súvisieť s chronickými telesnými ťažkosťami. Znalkyňa zaznamenala u poškodenej známky organického poškodenia CNS a poruchy pozornosti, tiež poruchy krátkodobej pamäte. Duševnú chorobu nezistila, rovnako tak nezistila symptómy, ktoré by napĺňali kritériá posttraumatickej stresovej poruchy u poškodenej. Vyšetrením obžalovanej aj táto znalkyňa zistila akcentovanú osobnosť so sklonom v záťažových situáciách k nevypočítateľnému správaniu. Obžalovaná v čase, kedy mali byť skutky spáchané netrpela duševnou chorobou ani poruchou, nie je závislá od alkoholu ani iných návykových látok a jej pobyt na slobode nie je nebezpečný.

Nakoniec MUDr. Tomáš András, neurochirurg, ktorý posúdil poranenia poškodenej zo dňa 02.10.2019 - pomliaždenie vlasatej časti hlavy temenno-záhlavovej časti a podvrtnutie krčnej oblasti chrbtice pripustil, že k podvrtnutiu krčnej chrbtice mohlo dôjsť aj následkom pádu a nie v dôsledku úderov a mykaním hlavou pri ťahaní za vlasy. Zo zdravotnej dokumentácie poškodenej znalec zistil, že je dlhodobo sledovaná ortopédom a fyziatrom, neurológom liečená pre chronické degeneratívne ochorenie krčnej a driekovej chrbtice, mala opakovanú infúziu liečbu, rehabilitácie, liečená je tabletkovo aj pre Parkinsonovu chorobu, ktorá je spojená so stuhnutosťou tela, triaškou a celkovou apatiou. Aj on vylúčil epileptické záchvaty, ktoré laik by nevedel odlíšiť od kolapsového stavu. V októbri 2019 sa u poškodenej jednalo skôr o kolapsový stav, ako krátkodobú stratu vedomia pre nedostatok tekutín v tele. Objasnil, že u pacientov s už poškodenou krčnou chrbticou, čo je prípad poškodenej, stačí aj malý fyzický inzult a dôjde k zhoršeniu príznakov chronického ochorenia, ktoré sa nemusí prejavovať úrazovými zmenami, len zhoršením bolesti hlavy, trpnutím končatín a podobne. Tu uviedol, že často vzniká nesúlad medzi pomerne slabým mechanizmom úrazového deja a výraznejšími subjektívnymi príznakmi. Obidve posudzované diagnózy boli stanovené na základe palpačnej bolestivosti, bez podloženia objektívnym nálezom.

Výsledky vykonaného dokazovania viedli okresný súd k záveru, že konanie obžalovanej M. P. smerujúce voči jej matke E. C. nenaplnilo znaky skutkovej podstaty žalovaných trestných činov a to po stránke objektívnej ani po stránke subjektívnej. Čo sa týka subjektívnej stránky pre úmysel obžalovanej týrať, prípadne vydierať svoju matku nič nenasvedčuje. Na tomto mieste poukázal súd zvlášť na závery znalca z odboru Psychológia, ktorý vyhodnotil správanie obžalovanej z psychologického hľadiska ako také, ktoré nevykazuje znaky týrania. Charakterovo je obžalovaná stavaná tak, že je emočne výraznejšie reagujúca, avšak bez sklonov k prejavovaniu priamej a ničím nebrzdenej agresie. Ide o hraničnú organizáciu osobnosti, čo zistila aj znalkyňa z odvetvia Psychiatria, ktorá to popisuje ako akcentovanú osobnosť. Ďalšie dôkazy, zvlášť výpovede svedkov tých, ktorí navštevovali domácnosť obžalovanej a poškodenej a mali možnosť sledovať správanie obžalovanej voči poškodenej, aj v období kedy nežili v spoločnej domácnosti, nevypovedajú o akomkoľvek úmysle obžalovanej ubližovať poškodenej, naopak, obžalovanú vnímali ako starostlivú osobu, ktorej záležalo na svojej matke a zvlášť v ostatnom období ich spolužitia prejavovala o matku obavy. Syn a bývalý manžel obžalovanej však neopomenuli vypovedať aj o obdobiach v živote obžalovanej, ktoré sa opakovali vždy na jeseň, kedy mala emočné rozlady a také vyjadrenia, ktorým nedokázali porozumieť.

Konanie obžalovanej nenaplnilo ani po objektívnej stránke znaky skutkových podstat žalovaných trestných činov. Pri tomto konštatovaní sa okresný súd odvolával na výsledky dokazovania. Jediná priama svedkyňa, poškodená, ktorá usvedčovala v štádiu prípravného konania obžalovanú zo spáchania skutkov, vypovedala v určitých smeroch rozporne a rozdielne, kde znalec psychológ to vysvetlil vekom poškodenej a vplyvom zhoršených kognitívnych schopností, narušením krátkodobej pamäte. Tento znalec nezistil u poškodenej tzv. syndróm týranej osoby. Zistil ale, že prežívala v kontexte správania obžalovanej ťažké príkorie. Znalec keď takto uzavrel nemal k dispozícii kompletnú zdravotnú dokumentáciu poškodenej z ktorej, ako aj z výpovede svedkyne MUDr. Strakovej, obvodnej lekárky poškodenej, ako aj zo záverov znaleckého skúmania v odvetví Psychiatria vyplynulo, že poškodená dlhodobo trpí úzkostno-depresívnym syndrómom, v dokumentácii poškodenej je zaznamenaný už v roku 2017. Aj keď tento syndróm sám o sebe nemá vplyv na hodnotenie správania osôb v okolí, môže mať vplyv na problémy s pamäťou (ktoré zistil znalec psychológ), ktorá sa aj vplyvom postupujúcej Parkinsonovej choroby u poškodenej zhoršuje. Vznik a vývin úzkostno-depresívneho syndrómu mohol u poškodenej súvisieť s jej chronickými telesnými ťažkosťami, o ktorých vypovedal rad vykonaných dôkazov. Navyše, za prítomnosti úzkostno-depresívneho syndrómu osoba citlivejšie vníma krivdu a vonkajšie podnety.

Obžalovaná mala fyzickými atakmi spôsobiť poškodenej aj tie zranenia, ktoré posúdili súdni znalci. MUDr. Tomáš Andráš, neurochirurg, k mechanizmu vzniku zranení zo dňa 02.10.2019 - pomliaždenie vlasatej časti hlavy v temenno-záhlavovej časti a podvrtnutie krčnej chrbtice uzavrel, že k nim mohlo dôjsť aj následkom pádu a nie úderov a mykaním hlavou pri ťahaní za vlasy. Poškodená je dlhodobo sledovaná ortopédom, fyziatrom a neurológom pri liečbe chronickej degeneratívnej choroby krčnej a drierkovej chrbtice, kedy stačí aj malý fyzický inzult a dôjde k zhoršeniu príznakov chronického ochorenia. Podľa znalca často vzniká nesúlad medzi pomerne slabým mechanizmom úrazového deja a výraznejšími subjektívnymi príznakmi, ktoré v danom prípade poškodená popisovala. Navyše, obidve spomenuté diagnózy boli stanovené len na základe palpačnej bolestivosti, bez podloženia objektívnym nálezom. Čo sa týka zranenia, ktoré mala utrpieť poškodená v súvislosti s konaním obžalovanej ako je popísané v skutku v bode 2/, znalec MUDr. Ľuboš Tomčovčík za rovnako pravdepodobný považuje mechanizmus vzniku tohto poranenia taký ako ho opísala poškodená ako aj ten, ktorý opísala obžalovaná. Obžalovaná uvádzala, že zasiahla, keďže mala zato, že poškodená má epileptický záchvat a snažila sa jej uvoľniť dýchacie cesty. Aj tento znalec uvádzal, že pre laika je veľmi ťažké odlišiť kolapsové stavy od epileptického záchvatu, pričom kolapsové stavy neboli u poškodenej ničím výnimočným, čo vyplýva z lekárskeho správ, už aj z roku 2009, a čo potvrdila aj obvodná lekárka poškodenej.

Nepriaznivý zdravotný stav poškodenej E. C., za prítomnosti okrem iných Parkinsonovej choroby, úzkostno-depresívneho syndrómu, chronického degeneratívneho ochorenia krčnej a drierkovej chrbtice, bolesti a ťažkosti, ktorými sú ochorenia sprevádzané, vek, s tým súvisiaca zhoršená krátkodobá pamäť mali vplyv na psychiku poškodenej E. C., ktorá v nadväznosti na uvedené vnímala a prežívala konflikty s obžalovanou a diskomfort vyplývajúci z rozdielneho nastavenia denného režimu, potrieb, atď. nadmieru intenzívne a úzkostne a svoju situáciu hodnotila v istých momentoch tak, že je týraná. Takýto pocit mohla vyvolať u svojho okolia, ktoré s výnimkou blízkych osôb nemalo informácie o dlhodobo nepriaznivom a stále sa zhoršujúcom stave poškodenej, čo malo za následok zoslabovanie jej kognitívnych funkcií.

Neznamená to však, že v spolužití obžalovanej a poškodenej sa nevyskytli problémy vyplývajúce z dlhodobého spolužitia v limitujúcom priestore jednoizbového bytu, generačných rozdielov, zdravotných problémov na strane obidvoch zainteresovaných, z rozdielných záujmov a režimu vzhľadom na ich vek, atď., ktoré obžalovaná ventilovala v istých obdobiach krikom, nadávkami, vulgarizmami, ktoré smerovala aj voči cudzím osobám. Nič však nepresvedčilo okresný súd, že by jej konaním boli naplnené znaky skutkovej podstaty žalovaných trestných činov, preto postupoval podľa § 285 písm. b/ Tr. por. a spod obžaloby ju v celom rozsahu oslobodil.

Odvolací súd plniac si svoju revíziu povinnosť zistil, že vo veci boli vykonané všetky dostupné dôkazy. Okresný súd vyhodnotil každý dôkaz jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach tak ako mu to ustanovuje § 2 ods. 12 Tr. por. Svoje úvahy o hodnotení dôkazov okresný súd náležite odôvodnil a odvolací súd s tým úplne stotožnil, pretože hodnotenie dôkazov je logické a okresný súd neopomenul hodnotiť každý dôkaz jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, dal odpoveď na všetky otázky pri hodnotení skutkového stavu veci a na základe toho zákonne a spravodlivo rozhodol tak, že obžalovanú spod obžaloby prokurátora oslobodil podľa § 285 písm. b/ Tr. por., nakoľko skutky nie sú trestným činom.

Odvolací súd nemá čo okresnému súdu vytknúť, prvostupňový rozsudok dal odpoveď na všetky odvolacie námietky prokurátora, s čím sa odvolací súd stotožnil, lebo tieto odpovede majú základ vo vykonaných dôkazoch a preto odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.